



ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Petra Mikeše, Ph.D., a soudců JUDr. Milana Podhrázkého, Ph.D., a JUDr. Miloslava Výborného v právní věci žalobkyně: **IRON HOUSES s. r. o.**, se sídlem Karlovo náměstí 22/16, Třebíč, zastoupená JUDr. Ing. Radanem Tesařem, advokátem se sídlem Chodská 1366/9, Praha 2, proti žalovanému: **Odvolací finanční ředitelství**, se sídlem Masarykova 427/31, Brno, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 11. 12. 2018, čj. 54189/18/5200-11435-711918, o kasační stížnosti žalobkyně proti usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 29. 5. 2019, čj. 31 Af 14/2019-83,

t a k t o :

Usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 29. 5. 2019, čj. 31 Af 14/2019-83, **se ruší** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Žalovaný v záhlaví uvedeným rozhodnutím změnil dodatečné platební výměry na daň z příjmu právnických osob a na zrušení daňové ztráty z příjmu právnických osob za zdaňovací období let 2012 a 2013 vydané Finančním úřadem pro Kraj Vysočina dne 22. 1. 2018, čj. 74884/18/2912-50521-706434, a dne 22. 1. 2018, čj. 74922/18/2912-50521-706434, tak, že je daň doměřená žalobci včetně penále splatná v náhradní lhůtě ke dni jejího stanovení, jímž se rozumí den nabytí právní moci tohoto dodatečného platebního výměru.

[2] Proti rozhodnutí žalovaného podala žalobkyně žalobu. Krajský soud v Brně (dále „krajský soud“) ji usnesením ze dne 21. 2. 2019, čj. 31 Af 14/2019-65, vyzval k zaplacení soudního poplatku ve výši 3 000 Kč ve lhůtě 15 dní. Usnesení bylo zástupci žalobkyně doručeno 25. 3. 2019. Dne 6. 5. 2019 zaslala žalobkyně krajskému soudu přípis, v němž

sdělila, že na soudních poplatcích složila na účet krajského soudu částku 6 000 Kč. Z toho 3 000 Kč bylo započítáno na soudní poplatek za podání žaloby vedené rovněž u krajského soudu ve věci sp. zn. 31 Af 94/2018. Zbývajících 3 000 Kč krajský soud žalobkyni nevrátil a ta o jeho vrácení ani nežádala, jelikož věděla, že bude podávat další žalobu, za jejíž podání bude vyměřen další soudní poplatek. Krajský soud tudíž neměl vydávat usnesení s výzvou na zaplacení soudního poplatku, ale měl přeplatek započíst v rámci tohoto řízení. Pro úplnost žalobkyně dodala, že platbu v celkové výši 6 000 Kč učinila omylem. Krajský soud by měl soudní poplatek podle žalobkyně započíst i s ohledem na jeho daňovou povahu, k čemuž odkázala na § 13 odst. 2 zákona č. 549/1992 Sb., o soudních poplatcích (dále jen „zákon o soudních poplatcích“), ve spojení s § 154 zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád (dále jen „daňový řád“).

[3] Krajský soud shora označeným usnesením řízení zastavil. V odůvodnění toliko uvedl, že žalobkyni výše citovaným usnesením vyzval k zaplacení soudního poplatku, přičemž stanovená lhůta marně uplynula, aniž by žalobkyně soudní poplatek zaplatila.

II. Obsah kasační stížnosti

[4] Proti napadenému usnesení krajského soudu podala žalobkyně (dále „stěžovatelka“) kasační stížnost, v níž zpochybňuje jeho závěr o nezaplacení soudního poplatku. Tvrdí, že soudní poplatek zaplatila a příslušná částka se na účtu krajského soudu nacházela již v době podání žaloby. Krajský soud navzdory tomu stěžovatelku vyzval k jeho zaplacení. V reakci na výzvu stěžovatelka z procesní opatrnosti krajskému soudu vysvětlila, že se na jeho účtu nacházejí finanční prostředky odpovídající soudnímu poplatku. Krajský soud ovšem toto vyjádření nevzal v rámci odůvodnění napadeného usnesení nikterak v úvahu. Stěžovatelka zopakovala výše rekapitulované a ve vyjádření před krajským soudem uplatněné argumenty (viz odst. [2] tohoto rozsudku), na jejichž základě je přesvědčená, že krajský soud měl přeplatek soudního poplatku z jiného řízení započíst na platbu soudního poplatku v řízení, které bylo krajským soudem zastaveno. Tuto argumentaci dále rozšířila o odkaz na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 2. 5. 2018, čj. 1 As 50/2018-21, z nějž plyne, že soudní poplatek je daní, a je proto s ohledem na § 166 odst. 1 daňového řádu zaplacen dnem, kdy se dostane do dispozice správce daně (tj. soudu). Vzhledem k tomu, že krajský soud žalobkyni přeplatek soudního poplatku v jiném řízení nevrátil a ani nereagoval na její vyjádření, oprávněně a v dobré víře se domnívala, že dojde k započtení na soudní poplatek v rámci tohoto řízení.

[5] S odkazem na nález Ústavního soudu ze dne 5. 3. 2009, sp. zn. II. ÚS 2432/08, stěžovatelka dále tvrdí, že není smyslem a účelem soudního poplatku zamezit subjektům v přístupu k soudům, ale zabezpečit zčásti úhradu nákladů, které státu vznikají výkonem soudnictví (fiskální funkce), omezovat podávání neuvážených a svévolných návrhů (regulační funkce) a působit na to, aby povinní dobrovolně plnili své povinnosti (motivační funkce). V případě stěžovatelky k porušení těchto funkcí nedošlo. Jednalo se z její strany o realizaci práva na přezkum zákonnosti aktu orgánu veřejné moci a náklady daného řízení paušálně stanovené státem uhradila již před podáním žaloby. Za situace, kdy se finanční prostředky odpovídající soudnímu poplatku nacházejí na bankovním účtu krajského soudu, a sama stěžovatelka projevila vůli, aby byly použity na úhradu předmětného soudního poplatku, je závěr krajského soudu v rozporu s funkcí soudního poplatku a s § 13

pokračování

odst. 2 zákona o soudních poplatcích ve spojení s § 154 daňového řádu. Současně bylo porušeno i právo stěžovatelky domáhat se svých práv u nezávislého a nestranného soudu, tj. právo na spravedlivý proces dle čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod.

[6] Žalovaný se ke kasační stížnosti nevyjádřil.

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[7] Nejvyšší správní soud nejprve posoudil zákonné náležitosti kasační stížnosti a dospěl k závěru, že kasační stížnost byla podána včas, osobou oprávněnou, proti rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost ve smyslu § 102 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“) přípustná, přičemž stěžovatelka je zastoupena advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.). Nejvyšší správní soud přezkoumal důvodnost kasační stížnosti v souladu s § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s., v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů.

[8] Kasační stížnost je důvodná.

[9] Jak plyne z výše uvedeného vymezení věci, stěžovatelka krajskému soudu v průběhu řízení o podané žalobě zaslala přípis obsahující argumentaci, na jejímž základě se domáhala započtení přeplatku učiněného v rámci jiného soudního řízení na soudní poplatek splatný v řízení vedeném o nyní posuzované věci. Nejvyšší správní soud ze systému infoSoud zjistil, že řízení ve věci sp. zn. 31 Af 94/2018 stěžovatelka zahájila podáním žaloby 23. 11. 2018. Z předloženého soudního spisu v nyní projednávané věci pak ověřil, že stěžovatelka k citované sp. zn. uhradila soudní poplatek 3 000 Kč dne 27. 12. 2018 prostřednictvím kolkových známek a téhož dne zaslala soudní poplatek na účet krajského soudu bankovním převodem ve výši 3 000 Kč. Řízení v nyní posuzované věci u krajského soudu zahájila podáním žaloby 15. 2. 2019. Krajský soud ji 21. 2. 2019 usnesením vyzval k zaplacení soudního poplatku, přičemž stanovená lhůta uplynula 9. 4. 2019. Přípisem ze dne 6. 5. 2019 se stěžovatelka domáhala započtení přeplatku na soudním poplatku. Následně krajský soud napadeným usnesením řízení zastavil, aniž by uplatněnému požadavku vyhověl či na danou argumentaci jakkoliv reagoval.

[10] Jestliže žalobkyně v průběhu řízení před krajským soudem tvrdila, že má soudní poplatek za zaplacený, svůj závěr podpírala konkrétními argumenty a krajský soud za takové situace řízení bez dalšího zastavil, aniž by na argumentaci žalobkyně jakkoliv reagoval, zatížil dané řízení vadou, která mohla mít za následek nezákonné rozhodnutí o zastavení řízení. Obdobně jako již Nejvyšší správní soud dovodil v situaci, kdy krajský soud žalobu bez dalšího odmítne pro opožděnost, ačkoliv účastník řízení předkládá tvrzení o její včasnosti (viz rozsudky ze dne 12. 8. 2010, čj. 7 Afs 63/2010-65; ze dne 10. 1. 2019, čj. 1 As 382/2018-39; ze dne 27. 2. 2018, čj. 9 As 347/2016-40; ze dne 23. 7. 2015, čj. 8 As 36/2015-54 nebo ze dne 18. 7. 2019, čj. 8 As 39/2019-25). I v případě výslovné argumentace účastníka o již provedené úhradě soudního poplatku je nutno trvat na tom, aby krajský soud na takovou argumentaci reagoval a přezkoumatelným způsobem osvětlil ve vztahu k takové argumentaci důvody vedoucí k zastavení řízení.

[11] Vzhledem k tomu, že se samotným posouzením přípustnosti započtení přeplatku na soudním poplatku v jiném řízení krajský soud nezabýval, nemohl tuto otázku hodnotit

ani Nejvyšší správní soud. Pokud by se za této situace Nejvyšší správní soud k posouzení vznesených námitek týkajících se řádného a včasného zaplacení soudního poplatku vyjádřil, dostal by se do situace, kdy by nepřezkoumával závěry krajského soudu, ale jeho činnost nahrazoval, což je zásadně v rozporu s principem řízení o kasační stížnosti (obdobně srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 1. 2019, čj. 1 As 382/2018-39).

IV. Závěr a náklady řízení

[12] Nejvyšší správní soud s ohledem na výše uvedené shledal kasační stížnost důvodnou, usnesení krajského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení (§ 110 odst. 1. s. ř. s.). V dalším řízení, v němž je krajský soud vázán právním názorem výše uvedeným (§ 110 odst. 4 s. ř. s.), bude na krajském soudu, aby postupoval předestřeným způsobem a ve světle stěžovatelkou uplatněné argumentace posoudil otázku, zda byl v dané věci uhrazen soudní poplatek řádně a včas či nikoliv.

[13] Krajský soud rozhodne v novém rozhodnutí rovněž o nákladech řízení o této kasační stížnosti (§ 110 odst. 3 s. ř. s.).

Poučení: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně 9. října 2019

JUDr. Petr Mikeš, Ph.D.
předseda senátu